Heimans en Thijsse Stichting ARTIS

Verklaring Toekomst Heimans Diorama
30 juni 2021

In het ARTIS Aquarium bevindt zich het Heimans Diorama. Dit unieke theater van de natuur werd in 1926 gemaakt door Paul Steenhuizen, destijds taxidermist van ARTIS en één van de eerste vogelfotografen van Nederland. Het diorama visualiseert een Texels duinlandschap, bestaande uit een beschilderd doek en een stilleven. Het stilleven is opgebouwd uit zand, gedroogde flora, opgezette dieren en licht en geluid. Het doek achter dit stilleven is geschilderd door W.G. F. Jansen.

Het diorama is besmet met asbest. Uit onderzoek is vast komen te staan dat het verwijderen van het asbest uit het duinlandschap van het diorama niet mogelijk is. Verschillende specialisten van de Heimans en Thijsse Stichting, ARTIS, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de gemeente Amsterdam hebben geconstateerd dat het aanwezige duinlandschap helaas als verloren moet worden beschouwd. Het doek zal daarentegen gesaneerd worden en tijdelijk elders worden opgeslagen.

Vanwege het unieke karakter hebben experts het diorama recent minutieus geïnventariseerd en gedocumenteerd. Zowel voor het behoud van de cultuur- en natuurhistorische waarde als voor mogelijke reconstructie is in woord en beeld (2D en 3D) vastgelegd hoe het duinlandschap is opgebouwd.

Ook is in de restauratieplannen van het Aquarium door ARTIS voor wat betreft bouwkundige ingrepen voorzien in een terugkeer van het diorama met doek en landschap. In het gerestaureerde Aquarium plooien de routing en hellingbaan zich straks om de ruimte waar het diorama nu zit, zodat het publiek een nog betere toegang krijgt en het diorama een sterker onderdeel uitmaakt van het gebouw en de beleving.

Om het diorama volledig te kunnen reconstrueren is echter een aanzienlijk bedrag nodig van ca EUR 1 miljoen. Dit bedrag is exclusief de bovenstaande kosten voor bouwkundige ingrepen, asbestsanering, vastlegging van het ensemble en andere (onderzoeks)kosten. De financiële situatie van de Heimans en Thijsse Stichting en ARTIS is op dit moment helaas niet toereikend om de reconstructie van het diorama te bekostigen.

Aangezien alle randvoorwaardelijke werkzaamheden (inventarisatie, sanering en bouwkundig) in het teken staan van een terugkeer van het diorama, verklaren beide stichtingen dat zij voornemens zijn het diorama in de toekomst in het Aquarium terug te brengen mits daar de financiële middelen voor zijn.

5.1, 2, e namens Heimans en Thijsse Stichting
Amsterdam 30-6-2021

5.1, 2, e namens ARTIS
Amsterdam 30-6-2021

CONCEPT

Revisiedatum: 30-6-2021
Versie: 2